

Program wychowawczo-profilaktyczny Szczecińskiej Szkoły Witruwiańskiej SVS

„Największą przyjemnością jest radość zrozumienia” Leonardo Da Vinci

Program opisuje treści i działania skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców związane z realizacją misji wychowawczej szkoły oraz zadań w zakresie wychowania i opieki. Program jest otwarty i będzie modyfikowany w trakcie realizacji. Podlega okresowej ewaluacji oraz monitorowaniu.

1

Podstawą prawną programu wychowawczo-profilaktycznego są następujące dokumenty:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej uchwalona przez Zgromadzenie Narodowe 2 kwietnia 1997 r.,
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka,
- Konwencja o prawach dziecka, uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 29 listopada 1989 r., ratyfikowana przez Polskę 30 kwietnia 1991 r.–art. 3, 19, 28, 33,
- art. 26 ust. 1 ustawy z 14.12.2016 r. - Prawo oświatowe
- ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej
- Statut Szczecińskiej Szkoły Witruwiańskiej SVS.

2

Misja wychowawczą szkoły jest wychowanie młodego człowieka zgodnie z przyjętym ogólnie systemem wartości, w duchu miłości, mądrości i szacunku dla innych.

Chcemy być szkołą, która kształcić będzie uczniów na miarę XXI wieku tak, by potrafili radzić sobie w zmieniającym się współczesnym globalnym świecie i stawić czoła coraz bardziej wymagającej rzeczywistości. Pragniemy w sposób efektywny i nowatorski umożliwić młodym ludziom wszechstronny rozwój.

Model naszego ucznia to obywatel świata:

- wszechstronny, refleksyjny
- intelektualny badacz
- trzymający się zasad
- rozwijający się harmonijnie - zrównoważony
- uczynny, opiekuńczy
- wytrwale zdobywający wiedzę
- inspirujący i otwarty na innych, komunikatywny
- ambitny, podejmujący wyzwania
- nowatorski myśliciel

Wszechstronny (Knowledgeable) i **refleksyjny** (Reflective)

- odkrywa i poznaje wiedzę z różnych dziedzin i potrafi ją połączyć, ponieważ na przykład nauka samej historii to tylko zapamiętywanie dat i wydarzeń, jeśli dołączy do tego geografii, to dowie się, gdzie się te wydarzenia działy, jeśli psychologię – zrozumie, co kierowało postępowaniem ważnych postaci, a dzięki socjologii jasne staną się przyczyny i skutki społeczne;
- zastanawia się, jak być lepszym i czy podjął właściwą decyzję, wie, że jeśli coś poszło gorzej, jest to najlepszy moment, aby to poprawić.

Intelektualny badacz (Inquirer)

- zadaje pytania, nie boi się tego, bo wie, że w ten sposób może się czegoś nauczyć i dowiedzieć od innych;

Trzymający się zasad (Principled)

- wie co jest właściwe, zdaje sobie sprawę z wagi obowiązujących zasad i konsekwencji ich nieprzestrzegania;

Rozwijający się harmonijnie – zrównoważony (Balanced)

- dba o siebie i rozwija się w 3 aspektach: intelektualnie, społecznie i fizycznie, bo tylko wtedy człowiek jest zdrowy i spełniony;

Uczynny, opiekuńczy (Caring)

- troszczy się o świat wokół siebie, o ludzi z lokalnej społeczności, czuje się odpowiedzialny za otoczenie, potrafi także przyjąć wsparcie od innych;

Wytrwale zdobywający wiedzę (Open-minded)

- słuca innych, jest tolerancyjny i ceni różnorodność świata, wie że czerpiąc z odmiennych kultur i światopoglądów można stworzyć wspaniałe idee;

Inspirujący i otwarty na innych, komunikatywny (Communicator)

- umie komunikować się z innymi, dzieli się pomysłami, potrafi rozwiązywać konflikty, jeśli spotka osobę o odmiennym zdaniu, to będzie okazja do znalezienia wspólnych poglądów i omówienia z obopólnym szacunkiem różnic;

Ambitny, podejmujący wyzwania (Risk-taker)

- wielu ludzi nie realizuje swoich pomysłów i pragnień w obawie przed porażką, rozczarowaniem i wstydem, ale uczniowie IB wiedzą, że nie myli się tylko ten, kto nic nie robi, a jednocześnie nigdy nie osiągnie sukcesu ktoś, kto nie spróbuje i nie podejmie rozsądnego ryzyka;

Nowatorski myśliciel (Thinker)

- podejmuje decyzje nie dlatego, że „wszyscy tak robią”, albo ktoś mu tak powiedział, ale zastanawia się i szuka samodzielnie odpowiedzi, myśli krytycznie, czyli rozważa, czy to co widzi i słyszy, to prawda, czy manipulacja;

Zgodnie z misją szkoły każdy nauczyciel wspiera wszechstronny rozwój ucznia, uwzględniając cechy osobiste i emocjonalne, które kształtowane są równoległe z rozwojem intelektualnym we wszystkich domenach wiedzy tak, aby osiągnął on sukces na miarę swoich możliwości.

Doceniamy indywidualizm każdego dziecka, a jednocześnie pomagamy mu rozwijać umiejętność współpracy i poszanowania praw innych. Program wychowawczo-profilaktyczny realizujemy podczas zajęć przedmiotowych, godzin wychowawczych, zajęć pozalekcyjnych, wycieczek i szkolnych projektów.

Koncentrujemy się na dynamicznym i zintegrowanym połączeniu wiedzy z umiejętnościami, krytycznym i analitycznym myśleniem oraz rozwojem świadomości międzynarodowej, starając się urzeczywistnić pogląd holistycznego rozwoju młodego człowieka jako aktywnego i odpowiedzialnego obywatela świata. Profil ucznia naszej szkoły jest zgodny z profilem ucznia IB - jest profilem osoby o szerokim wachlarzu umiejętności, który rozwija się przez całe życie.

W celu zaplanowania i podejmowania właściwych działań wychowawczo-profilaktycznych szkoły, ważne jest zidentyfikowanie występujących w środowisku szkolnym czynników ryzyka i czynników chroniących, wpływających na zdrowie fizyczne, psychiczne, bezpieczeństwo i funkcjonowanie społeczne ucznia.

W wyniku przeprowadzonej diagnozy wyróżniono czynniki chroniące i czynniki ryzyka.

Czynniki chroniące:

- pozytywny klimat środowiska szkolnego,
- silna więź ze szkołą, poczucie przynależności do grupy klasowej i społeczności szkolnej,
- poczucie bezpieczeństwa w szkole i odpowiedzialności za zachowanie swoje i innych,
- nastawienie prospołeczne w grupach rówieśniczych, empatii, wrażliwości na potrzeby innych,
- wymaganie od uczniów zachowań altruistycznych nastawionych na wzajemną pomoc, koleżeństwo,
- podejmowanie inicjatyw charytatywnych, aktywnego działania na rzecz klasy i szkoły,
- zdecydowany brak akceptacji dla zachowań agresywnych, przemocy rówieśniczej, braku kultury osobistej, nieposzanowania mienia własnego i szkoły,
- okazja do przeżycia i osiągnięcia sukcesu, rozpoznawania i rozwijania własnych talentów i zdolności,
- zaufanie ze strony uczniów do dyrekcji, nauczycieli, psychologa i innych specjalistów szkolnych,
- wytwarzanie klimatu współpracy i zrozumienia między dyrekcją, nauczycielami a rodzicami uczniów, angażowanie rodziców w życie klasy i szkoły,
- podejmowanie działań profilaktycznych i wychowawczych we współpracy z podmiotami i instytucjami działającymi na rzecz pomocy dziecku i rodzinie (warsztaty, pogadanki, programy, projekty).

Czynniki ryzyka:

- pojawiająca się przemoc słowna, psychiczna i fizyczna wśród uczniów,
- odrzucenie przez grupę rówieśniczą, brak szacunku i tolerancji dla innych,
- trudności z kontrolą i panowaniem nad własnym zachowaniem,
- nieumiejętność nawiązywania prawidłowych relacji z innymi, trudności z komunikacją,
- negatywny wpływ grupy rówieśniczej (presja rówieśnicza) i środków multimedialnych (Internetu, gier komputerowych), cyberprzemoc w sieci,
- niepowodzenia szkolne,
- brak motywacji i chęci do nauki,
- niska aktywność fizyczna, mała dbałość o zdrowie i kondycję fizyczną, wśród uczniów,
- małe zainteresowanie zajęciami dodatkowymi proponowanymi przez szkołę,
- brak prawidłowych wzorców, postaw, zasad i wartości wyniesionych przez uczniów ze środowiska rodzinnego,
- brak czasu i więzi emocjonalnych z dzieckiem, niezaradność wychowawcza rodziców, brak kompetencji wychowawczych,
- niska świadomość rodzicielska lub brak wiedzy na temat zagrożeń cywilizacyjnych i zachowań ryzykownych występujących wśród dzieci i młodzieży,
- zagrożenie zdrowia związane z pandemią Covid-19.

Z przeprowadzonej diagnozy wysunięto wnioski, na bazie których określono cele i działania wychowawczo - profilaktyczne w szkole.

Cele i sposób ich realizacji:

1. Motywowanie do nauki
 - 1) dbanie o indywidualne podejście do ucznia,
 - 2) ocenianie poprzez pozytywną informację zwrotną (dawanie dzieciom małych sukcesów)
 - 3) umożliwienie każdemu dziecku pracy i rozwoju w swoim tempie,
 - 4) stosowanie metod aktywizujących,
 - 5) systematyczne sprawdzanie umiejętności i wiedzy uczniów,
 - 6) usamodzielnianie uczniów w pracy,
 - 7) realizowanie projektów kulturowych, historycznych
 - 8) podejmowanie podczas zajęć lekcyjnych tematów związanych z kształtowaniem tożsamości kulturowej, historycznej, narodowej, etnicznej poprzez poznawanie tradycji, obyczajów, języka, historii, legend z różnych regionów Polski i świata,
 - 9) organizowanie wyjść, wycieczek, pogadanek dotyczących powyższych tematów,

2. Kształtowanie postawy proekologicznej
 - 1) organizowanie obchodów Dnia Ziemi,
 - 2) organizowanie akcji „Sprzątanie świata”, segregowania śmieci,
 - 3) organizowanie dokarmiania zwierząt,
 - 4) organizowanie wycieczek do miejsc edukacji ekologicznej i przyrodniczej,
3. Kształtowanie potrzeby aktywności twórczej i poszukiwania pasji
 - 1) przygotowanie szerokiej oferty zajęć dodatkowych,
 - 2) pomaganie w odkrywaniu talentów, zdolności i rozwijaniu ich,
 - 3) motywowanie uczniów do rozwijania zainteresowań i pasji,
 - 4) dbanie o przemyślaną ofertę wycieczek i imprez szkolnych,
 - 5) zapraszanie do szkoły „ciekawych ludzi”,
 - 6) zapraszanie rodziców uczniów do prowadzenia zajęć dotyczących ich pasji i/ lub wykonywanych zawodów.
4. Kształtowanie umiejętności współpracy i komunikacji interpersonalnej
 - 1) organizowanie warsztatów i zajęć dotyczących porozumiewania się, rozwiązywania konfliktów oraz pracy w grupie,
 - 2) podkreślanie wartości empatii i współpracy z innymi osobami,
 - 3) uczenie asertywności,
 - 4) dbanie o integrację na poziomie klasy (poprzez spotkania i wyjścia klasowe), a także szkoły (poprzez wspólne wyjazdy, posiłki, szkolne święta, zabawy w grupach między klasowych).
5. Kształtowanie postawy prospołecznej, pomocy osobom potrzebującym
 - 1) angażowanie się w pomoc potrzebującym poprzez zbiórki pieniędzy, odzieży, wspólne akcje wspierające,
 - 2) nawiązywanie współpracy z instytucjami chroniącymi zwierzęta.
6. Kształtowanie szacunku dla norm i zwyczajów obowiązujących w społeczności szkolnej
 - 1) tworzenie poczucia małej społeczności, z akceptacją mocnych i słabych stron każdego jej członka,
 - 2) ustalanie wspólnie z dziećmi systemu norm klasowych i szkolnych obowiązujących wszystkich,
 - 3) zapraszanie i angażowanie rodziców i rodzin naszych uczniów do organizowania uroczystości szkolnych i współodpowiedzialności za ich przebieg,
 - 4) dbanie o to, by dzieci będąc razem, były otwarte przede wszystkim na siebie nawzajem, dlatego ograniczamy możliwość korzystania z telefonów komórkowych, gier i innych sprzętów elektronicznych itp. na terenie szkoły oraz na wycieczkach,
 - 5) współpracowanie z rodzicami uczniów w zakresie edukacji oraz spraw wychowawczych.
7. Kształtowanie tolerancji i wrażliwości społecznej
 - 1) akceptowanie i nauczanie dzieci tego, że każdy człowiek jest inny,
 - 2) podkreślanie wartości relacji i więzi międzyludzkiej,
 - 3) kształtowanie w dzieciach postawy tolerancji i szacunku do innych ludzi.
8. Kształtowanie kultury osobistej
 - 1) uczenie dzieci zasad ‘savoir vivre’ w odniesieniu do codziennych sytuacji,
 - 2) podkreślanie wartości „magicznych słów” –proszę, dziękuję, przepraszam itd.,
 - 3) kształtowanie w dzieciach wewnętrznej motywacji do kulturalnego zachowania.

9. Kształtowanie pogody ducha i umiejętności pozytywnego patrzenia na świat
 - 1) uczenie dzieci pozytywnego myślenia o sobie, o innych i o świecie,
 - 2) ukazywanie dzieciom pozytywnych rozwiązań w różnych, również trudnych sytuacjach,
 - 3) podkreślanie mocnych stron dzieci w różnych sytuacjach.
10. Wzmacnianie wiary we własne możliwości
 - 1) dbanie o małe sukcesy dzieci,
 - 2) wzmacnianie szkolnych i pozaszkolnych sukcesów dzieci,
 - 3) stwarzanie dzieciom szansy, by każdy mógł zostać zwycięzcą w jakiejś dziedzinie
 - 4) nie porównywanie dzieci do siebie nawzajem, dążenie by dziecko porównywało się tylko z samym sobą, obserwując swój rozwój,
 - 5) kształtowanie umiejętności radzenia sobie z porażką/przegraną
11. Wzmacnianie wrażliwości estetycznej i artystycznej
 - 1) dbanie o przemyślany wystrój wnętrz oraz estetykę wszystkich pomieszczeń szkolnych,
 - 2) rozwijanie wrażliwości estetycznej dzieci poprzez kontakt z dobrą książką, muzyką, sztuką,
 - 3) organizowanie wyjść do teatrów, galerii, muzeów.
12. Kształtowanie umiejętności dokonywania wyborów, stawiania sobie celów i wytrwałości w dążeniu do ich realizacji
 - 1) uczenie dzieci wyznaczania sobie różnych celów i towarzyszenie im w drodze do ich realizacji
 - 2) poprzez system oceniania kształtowanie w dzieciach poczucia odpowiedzialności za swoją naukę,
 - 3) uczenie konstruktywnego planowania i organizowania czasu.
13. Kształtowanie uniwersalnych wartości duchowych i społecznych
 - 1) podkreślanie wartości norm moralnych: odwagi cywilnej, uczciwości, prawdomówności, tolerancji, empatii, poczucia godności, szacunku,
 - 2) kształtowanie – również przez modelowanie – postawy „być a nie mieć”.
14. Kształtowanie potrzeby uprawiania sportu i odnajdywania w tym radości
 - 1) organizowanie dodatkowych zajęć sportowych i gier ruchowych w ramach kótek i popołudniowych zajęć w świetlicy szkolnej,
 - 2) dbanie o organizację codziennych gier ruchowych podczas spacerów i długich przerw,
 - 3) wpajanie dzieciom zasady „ważniejsza od wygranej jest dobra zabawa”.

Podstawowe założenia programu wychowawczo-profilaktycznego Szkoły dotyczą nauczycieli, rodziców i uczniów.

1. Nauczyciele okazują dziecku akceptację i szacunek poprzez:
 - 1) szacunek dla jego uczuć i potrzeb;
 - 2) akceptację dla trudności i ograniczeń dziecka;
 - 3) unikanie ocen moralnych i diagnoz;
 - 4) dostrzeganie starań i mocnych stron dziecka;
 - 5) obdarzanie zaufaniem, wspieranie samodzielności dziecka;
 - 6) nieużywanie siły i przemocy jako kary;
 - 7) poświęcanie dziecku czasu i uwagi.

2. Nauczyciele stawiają dziecku granice, przekazują normy i wymagania poprzez:
 - 1) pokazywanie dziecku praw rządzących światem fizycznym i społecznym;
 - 2) wspólne wyznaczanie celów;
 - 3) pozwalanie na poniesienie konsekwencji własnych zachowań przez dziecko;
 - 4) egzekwowanie wymagań.
3. Szkoła dokłada starań, aby powyższe założenia realizowali również rodzice poprzez:
 - 1) organizowanie cyklu zajęć rozwijających umiejętności wychowawcze rodziców;
 - 2) organizowanie warsztatów tematycznych dla rodziców;
 - 3) spotkania rodziców z wychowawcą/terapeutą dziecka, który zauważa mocne strony ucznia i dobiera metody pracy z nim.

Nauczyciele, rodzice i uczniowie komunikują się ze sobą z szacunkiem, akceptacją dla wzajemnych uczuć i potrzeb, z poszanowaniem godności drugiej osoby. Rozwijając te umiejętności nauczyciele i rodzice realizują określone reguły postępowania:

1. W zakresie radzenia sobie z uczuciami:
 - 1) wysłuchują dziecka i pomagają mu nazywać uczucia;
 - 2) akceptują przeżywane przez dziecko uczucia;
 - 3) są autentyczni w przeżywaniu i określaniu własnych uczuć i potrzeb.
2. W zakresie zachęcania do współpracy:
 - 1) nazywają zaistniały problem;
 - 2) opisują związane z nim uczucia;
 - 3) określają swoje oczekiwania.
3. W zakresie rozwijania samodzielności dziecka:
 - 1) stwarzają sytuacje, w których dziecko może dokonać wyboru;
 - 2) okazują szacunek dla trudności i ograniczeń dziecka;
 - 3) dają możliwość do samodzielnego szukania odpowiedzi na pytania i problemy.
4. W zakresie rozwiązywania konfliktów:
 - 1) nazywają konflikt, mówiąc o swoich uczuciach i potrzebach;
 - 2) szukają rozwiązania zadowolającego obie strony i wprowadzają je w życie.
5. W zakresie chwaleń i motywowania dziecka:
 - 1) opisują pożądane zachowania dziecka i nazywają związane z tym uczucia;
 - 2) formułują pochwałę opisową, unikając oceniania i etykietowania;
 - 3) unikają krytykowania, wytykania błędów, eksponowania niepowodzeń, podkreślenia niedociągnięć.
6. W zakresie korygowania niepożądanych zachowań:
 - 1) opisują niepożądane zachowanie i wyrażają swoje uczucia;
 - 2) formułują swoje oczekiwania;
 - 3) pokazują dziecku, jak może naprawić swój błąd;
 - 4) dają odczuć konsekwencje dokonanych wyborów.

Szkolny system monitorowania i modyfikowania realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego.

- 1) W procesie ewaluacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego udział biorą uczniowie, rodzice, nauczyciele.
- 2) Monitoring i ewaluację szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego przeprowadza dyrektor szkoły.
- 3) Po każdym zakończeniu roku szkolnego program wychowawczy może być modyfikowany w zależności od wniosków wynikających z ewaluacji.

Sposoby ewaluacji:

- 1) Obserwacje i oceny zachowania, obserwacja dokonań uczniów
- 2) Ankiety, analiza wpisów do dziennika, innych dokumentów
- 3) Rozmowy z rodzicami, wychowawcą, z dziećmi.